

Kako se je Matiček vrnil v francoščino

Maja 2018 je v organizaciji Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani potekal 9. sejem akademske knjige *Liber.ac* s spremljevalnim programom z naslovom *Prevajanje svetov*. Sejem je pripravil Oddelek za prevajalstvo Filozofske fakultete. Znatni del programa je bil namenjen literarnemu prevajanju, v okviru katerega so nastopile tudi študentke prevajalstva. Čeprav je projekt nastal v okviru predmeta »Prevajanje kulturno specifičnih besedil« na magistrski stopnji študija prevajanja, so poleg šestih študentk magistrskega študija prevajanja pri projektu sodelovale tudi štiri študentke študija Medjezikovno posredovanje, torej skupaj deset študentk. Študentke so pod mentorstvom dr. Sonie Vaupot v francoščino prevedle 1. dejanje Anton Tomaž Linhartove igre *Ta veseli dan ali Matiček se ženi* (1784). Pri prevodu v francoščino jim je bila v pomoč izvirna igra, komedija, ki jo je napisal Pierre Augustin Caron de Beaumarchais (*Figarova svadba* ali *La folle journée ou le mariage de Figaro*, 1784). Ob tem so svoj prevod študentke tudi predstavile, zaigrale in hkrati delile svoje izkušnje o prevajanju klasičnega dramskega besedila.

Projekt se nam je zdel zanimiv tako s pedagoškega kot s prevajalskega vidika. Študentke so se najprej soočile s projektnimi zahtevami glede same organizacije dela, Aktivnosti so potekale tekoče in bile tudi pravočasno zaključene. Sam prevod je bil zahteven, saj je šlo za literarno besedilo, napisano v slovenščini iz osemnajstega stoletja, ki so ga morale študentke prevesti v nematerni jezik, kar je bil zanje poseben izziv. Pred predstavitvijo igre je bilo potrebno francosko besedilo še lektorirati in se dogovoriti o izvedbi igre. Po predstavitvi igre se je porodila misel, da bi prevod izdali tudi v pisni obliki in delili izkušnje o samem poteku projekta. Tako je nastal pričujoči strokovni zbornik s šestimi prispevki.

Prvi prispevek *Razsvetljenje na slovenskem*, ki sta ga pripravili Anna Maria Gre-go in Maja Žumer, takrat študentki tretjega letnika smeri Medjezikovno posredovanje, na kratko opisuje obdobje razsvetljenstva, predvsem kako se je to revolucionarno evropsko gibanje odražalo na slovenskih tleh, ter njegove posledice.

Predstavita tudi razlike in podobnosti med gibanjema v Franciji in v slovenskem prostoru ter kako se je to odražalo v literaturi.

Sledi francoski prevod, ki se glasi *Le Mariage de Mathis* in je pravzaprav bolj kot prevod priredba Linhartove igre, ker so se študentke odločile določene elemente iz igre prilagoditi sodobnemu času.

Postopek prevajanja in prevajalske težave, s katerimi so se srečevale, je pet študentk drugega letnika magistrske stopnje temeljito opisalo v svojem članku *Matiček se oženi v 21. stoletju: prevod v francoščino in priredba igre »Ta veseli dan ali Matiček se ženi.«*

Postopek sodobne priredbe je podrobno opredeljen v članku, ki ga je napisala glavna koordinatorica projekta, takratna študentka magistrskega študija Urška Turk, pod naslovom *Sodobna priredba veseloigre »Ta veseli dan ali Matiček se ženi.«* V članku predstavi, kako so se študentke lotile priredbe določenih kulturnospecifičnih elementov in utemeljuje njihove prevajalske rešitve. Je tudi avtorica francoskega članka, *Ta veseli dan ali Matiček se ženi: La présentation du projet de traduction et la mise en lumière de certains aspects de la traduction*, kjer je predstavila sam potek projekta od začetka do končne izvedbe oziroma igre pred občinstvom.

Eva Štuhec, študentka takratnega tretjega letnika, obravnava primerjavo odnosa do žensk v Linhartovi veseloigri in Beaumarchaisovi komediji ter prikaže nekaj družbenih značilnosti tistega časa. To tematiko je širše obravnavala v svoji diplomski seminarski nalogi z naslovom *Odnos do žensk v komedijah Figarova svatba in Ta veseli dan ali Matiček se ženi*.

Asist. dr. Urban Šrmpf, avtor doktorske disertacije *Vloga prevajalca v razsvetljenstvu in prevodno vzpostavljanje književnih zvrsti*, je prijazno sprejel sodelovanje pri nastanku strokovne publikacije in somentoriral članka Anne Marie Grego in Maje Žumer ter Eve Štuhec, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Tema pričujočega zbornika se torej vrti okrog Beaumarchaisa in Linharta, obeh avtorjev 18. stoletja, predvsem pa je Linhartovo delo živ dokaz o kulturnih vezeh med Francijo in Slovenijo v tistih časih.

Študentski članki kažejo na kompleksnost prevajalskega procesa, še toliko bolj, ko govorimo o prevajanju gledališke igre in prevajanju v tuji jezik. Celotna organizacija, prevajalski proces in izvedba projekta so predstavljali precejšen izziv, sama igra pred občinstvom pa je bila prijetna in zabavna izkušnja. Projekt je torej bil v celoti izveden in toplo lahko pohvalimo študentke, ki so se zares potrudile in ga resno izpeljale.

doc. dr. Sonia Vaupot

Oddelek za prevajalstvo FF UL, september 2018